

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
info@agri.ee

Teie 13.11.2025

Meie 10.12.2025

nr 1-4/817, REM/25-
1264/-1K
nr 8-2/9191

Maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse muutmise seaduse väljatöötamiskavatsuse kooskõlastamine

Austatud minister

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium on Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks esitanud maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse muutmise seaduse väljatöötamiskavatsuse (edaspidi VTK). Justiits- ja Digiministeerium kooskõlastab väljatöötamiskavatsuse märkustega.

1. Väljatöötamiskavatsus pakub lahendust õiguslikule probleemile, kuid ei too välja, kas või kuidas on see senimaani seganud eluaseme kaaslaenu väljastamist, mainides üksnes Maaelu Edendamise Sihtasutuse (edaspidi MES) ja pankade erinevaid tõlgendusi asjas. Teisisõnu, ei ole selge, kas probleem seisneb selles, et seni niiõelda pilootprojekti raames kaaslaenu väljastamine on olnud koormav ja aeganõudev või on õiguslik olukord tinginud piiranguid laenu väljastamisel ja jätnud mõningatel juhtudel seetõttu taotlejaid sellest ilma. VTK-s märgitakse, et MES võib maapiirkondade jaoks vajaliku meetme käesoleva aasta lõpus sulgeda, kuna esile kerkinud probleemidele ei ole lahendust leitud, sealhulgas riskide maandamine. Millised on need esilekerkinud probleemid, millele lahendust pole leitud või millised on riskid, mida tulevane muudatus lahendada püüab, pole selge. Senimaani on VTK andmetel laenu saanud üle 300 üksikisiku, kuid kas see arv võinuks probleemide puudumisel olla suurem, pole teada. Seetõttu palume eelnõu etappi asudes selgitada, millist konkreetset probleemi õigusliku sõnastusega kõrvaldada püütakse. Kas probleemiks on näiteks liigne halduskoormus taotlejatele, laenu andva asutuse suur töökoormus, pankade keeldumine laenuandmisest hoolimata MES kaaslaenust või muu selline mure.
2. Eelnõu seletuskirja koostamise juurde asudes palume kindlasti määratleda mõjutatavad sihtrühmad võimalikult täpselt. VTK-s on mainitud nii maapiirkonda elama asuvaid kui noori peresid laiemalt, alustavaid koduomanikke, maapiirkonna elanikke, noori spetsialiste, uusi elanikke, kõrgema hariduse ja kvalifikatsiooniga tööjõudu, aga ka lihtsalt noori ja inimesi. Soovitame muudatuste mõju analüüsimisel olla edaspidi täpne nii selles, keda sellega mõjutatakse, mis ei pruugi kattuda sellega, keda soovitakse mõjutada. Näiteks võib sooviks olla mõjutada eelkõige linnast maale kolida soovivaid noori peresid ja kõrge kvalifikatsiooniga spetsialiste, kuid samas võiksid realselt laenu saada siiski kõik, kes sooviksid maapiirkonda nt elamu soetada, seda renoveerida või uue ehitada, sõltumata nende kvalifikatsioonist, perekondlikust staatusest, vanusest või püsivalt maale elama asumisest. Sellega seonduvalt tuleks hinnata ka ebasoovitava mõju riske, kui soovitud eesmärk tasakaalustada linna ja

maapiirkonna vahelisi arenguerinevusi sellest tulenevalt ei täituks. Palume ühtlasi analüüsida turutõrke likvideerimise soovist tekkida võivad isikute ebavõrdset kohtlemist ehk näidata ära meetmed, mis välistaksid mõne sihtrühma ebaõiglase eelistamise teiste ees. Nt tuleks hinnata, kas kaaslaenu pakkumine just ühepereelamu või ridaelamu ostmiseks, renoveerimiseks või ehitamiseks, hõlmamata nt kortermajade kortereid, mille soetamine või renoveerimine võiks sihtrühmadele olla taskukohasem, võiks põhjustada ebavõrdset kohtlemist tulenevalt muudatustega soovitatavast eesmärgist. Juhime tähelepanu, et VTK p 1 toob olulise asjaoluna välja, et riigi sekkumine peab olema läbipaistev, võrdsel ja selgetel alustel.

3. Märkime, et eelnõu seletuskirja etapis tuleb alati hinnata ja üles tähendada muudatuste võimalik mõju isikute, ettevõtjate ja vabaühenduste halduskoormusele ning selle kasvu korral ka märkida, mille võrra on kavas koormust vähendada. Esitatud VTK ei anna alust arvata, et nimetatud koormus küll kasvaks, kuid vastavat mõju tuleb uuesti hinnata muudatuste täpsema skoobi selgumisel eelnõu etapis.
4. VTK p 1 toob välja, et eluasemepoliitika seisukohalt on riigil vastutus tagada, et inimesed saaksid taskukohase eluaseme sõltumata elukohast, mistõttu on riigi ülesandeks tegeleda turutõrke leevendamisega. Palume sarnaste nõuete väljatoomisel lisada ka viide vastavale dokumendile või sättele.
5. Eelnõu seletuskirja etapis palume lähemalt analüüsida muudatuste mõju MES-i töökorraldusele ja ressurssidele, hinnates vajaduse muutust tulevikus. VTK-s on küll üldsõnaliselt märgitud mõju MES-i eelarve planeerimisele (VTK p 5), mille all on ilmselt silmas peetud praegust meetme iga-aastast kooskõlastamist ministeeriumiga, kuid puudu on täpsem hinnang olemasolevale ressursile ning tulevasele tööjõu- ja ressursivajadusele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Johanna Maria Kosk 58847154 johannamaria.kosk@justdigi.ee
Joel Kook